

PRACOVNÍ PRÁVO

ČASOPIS PRO VÝKLAD PRACOVNÍCH A SOCIÁLNĚ
POJIŠŤOVACÍCH ZÁKONŮ.

Dr. JIŘÍ PLESKOT:

Přehled judikatury sociálně pojišťovací (zák. 221-24 ve znění zák. 184-28) za rok 1931.¹⁾

(Dokončení.)

II. Následky nepřihlášení neb špatného přihlášení.

⁽²⁶⁾ Povinnost k náhradě podle § 20, odst. 2., zák. jest i tehdy, když nemoc existovala již při vstupu do zaměstnání. (Nss 19. IX. 1931, č. 15577-31, Boh. A 9584, Věst. Ú. S. P. příl. A-1931 č. 87.)

⁽²⁷⁾ Za nepřihlášeného zaměstnance jest zaměstnavatel povinen platit náhradu podle § 20, odst. 2., zák. Námitka, že pojištěnci běží ještě ochranná lhůta z předchozího zaměstnání, jest bez právního významu. (Nss 7. II. 1931 č. 1835, Boh. A 9047, Věst. Ú. S. P. příl. A č. 72.)

⁽²⁸⁾ Zákon nikde nestanoví, že by důsledky § 32 nemocenského zákona nastati nesměly v případě, že onemocnění pojištěnce nastalo za trvání dřívějšího pracovního poměru, a pokladna již z důvodu tohoto dřívějšího poměru by byla povinna k plnění pojistných dávek. Zákon žádá pouze, aby pojistný případ (onemocnění) nastal před přihlášením, nikoli však aby nastal v zaměstnání, o které jde. (Srovnej Boh. A 8666/30 č. 9047/31 a také Budw. A 7345/10.) (Nss z 18. VI. 1931 č. 9551/31, Svěpomoc 1931 č. 136.)

⁽²⁹⁾ Pro povinnost zaměstnavatele podle § 20 je nerozhodno, kdy šestinedělka svůj nárok uplatnila a kdy jí byla podpora přičtena, t. j. kdy došlo k realizaci nároků jejích na pojišťovací dávky, nýbrž rozhodno je, kdy nastal pojistný případ. Tento nastává u žen těhotných v době šestinedělí před slehnutím tím okamžikem, kdy

zastaví námezdní práci. (Nss z 25. II. 1931, č. 2608/29, Svěpomoc 1931 č. 107.)

⁽³⁰⁾ Potvrdí-li nemocenská pojišťovna nepřihlášenému pojištěnci železniční průkazku na slevu jízdného, neplyne z toho, že zaměstnavatel svého pojištěnce řádně přihlásil.²⁾ (Nss z 25. II. 1931, č. 16571/30, Svěpomoc 1931, č. 99.)

⁽³¹⁾ Na nárok zaměstnance proti zaměstnavateli na náhradu škody, ježto ho nepřihlásil k nemocenskému pojištění, ač tak slíbil, je přípustné započtení (kompensace). (Ns z 5. II. 1931, Rv I 260/30, Váž. obč. 10.505, P. P. 249, Svěpomoc 1931, č. 129.)

⁽³²⁾ Je-li před pojistným případem k pojištění přihláшено jen zaměstnání jedno nebo některé období téhož zaměstnání, není to důvodem, aby jiné zaměstnání nebo jiné období téhož zaměstnání bylo započítatelné jako doba příspěvková. (Vps z 16. II. 1931, Cpo 2294/50, Věst. Ú. S. P. 1931, příl. C/I. č. 34.)

⁽³³⁾ Promlčení nároku zaměstnance proti zaměstnavateli na náhradu škody, an jím nebyl včas přihlášen k pensijnímu pojištění, počíná se teprve doručením výměru pensijního ústavu o vyměření pensijního důchodu.³⁾ (Ns z 31. X. 1931, Rv 50/31, Váž. obč. 11.156, P. P. 311, »Svěpomoc« 1932, č. 218.)

III. Nároky pojištěnců v nemocenském pojištění.

A. V nemoci.

⁽³⁴⁾ Není předpisu, jež by osobám chorým zabraňoval vstoupiti do služebního poměru podle § 2, odst. 1., cit. zákona. I takové osoby mohou svoji pracovní schopnost, pokud tu jest, dáti jinému k dispozici, i takové osoby stávají se účastny výhod sociálního pojištění, jsou-li jinak splněny předpoklady cit. zák., poněvadž ani tento zákon nerozlišuje, pokud jde o předpoklady nuceného pojištění, mezi zaměstnanci zdravými a nemocnými v době vstupu do povinně pojištěného zaměstnání. (Nss z 19. XII. 1931, č. 18.798/31, Boh. A 9568, »Svěpomoc« 1932, č. 221.)⁴⁾

¹⁾ Zkratky: Nss = nejvyšší správní soud; Ns = nejvyšší soud; Vps = vrchní pojišťovací soud; Ps = pojišťovací soud; Boh A = Sběrka rozhodnutí nejvyšších stolic soudních republiky Československé, Nálezy nejvyššího správního soudu ve věcech administrativních; Váž. obč. = Sběrka rozhodnutí nejvyšších stolic soudních republiky Československé, Rozhodnutí nejvyššího soudu ve věcech civilních; Věst. ÚSP., příl. A = Příloha Věstníku Ústřední sociální pojišťovny, Sběrka nálezů ve věcech sociálního pojištění, A. Nálezy Nejvyššího správního soudu; Věst. ÚSP., příl. C = Příloha Věstníku Ústřední sociální pojišťovny, Sběrka nálezů a rozhodnutí ve věcech sociálního pojištění, C. Rozhodnutí Vrchního pojišťovacího soudu; Věst. ÚSP., příl. C/I = Příloha Věstníku Ústřední sociální pojišťovny, Sběrka nálezů a rozhodnutí ve věcech sociálního pojištění, C/I Rozhodnutí vrchního pojišťovacího soudu ve věcech invalidního a starobního pojištění; P. P. = Časopis pro výklad pracovních a sociálně-pojišťovacích zákonů »Pracovní právo«; Svěpomoc = List pro sociálně pojišťovací zákonodárství »Svěpomoc«, orgán nemocenských pojišťoven a jejich členstva.

²⁾ Analogicky bude možno rozšířiti tento výrok i na jiné potvrzení nemocenské pojišťovny, které by snad nepřihlášenému pojištěnci vydala.

³⁾ Platí obdobně pro pojištění invalidní a starobní.

B. Při pracovní neschopnosti.⁵⁾

(37) Neschopnost k práci není samostatným pojistným případem, (Vps z 28 XI. 1931, Cpo 140/29, Svěpomoc 1932, č. 203.)

(38) Osobě, která vybrala nemocenské po dobu jednoho roku, neobživuje nárok na nemocenské ani podstoupením nového pracovního a pojistného poměru, neboť jinak by bylo vymezení roční podpůrčí lhůty ve skutečnosti zmařeno. Pojištěnec, jenž by po tomto období třeba jen po krátkou dobu práce konal a tím nový pojistný poměr založil, pobíral by pak nemocenské dále po jeden rok, po jehož uplynutí by se postup mohl opakovat. Tím by nemocenské pozbylo svého rázu dočasné výpomoci, kterou mu zákon na rozdíl od dávek invalidního pojištění propůjčiti chtěl. (Vps z 28. VII. 1931, Cpo 295/31, P. P. 270, Svěpomoc 1932, č. 192.)

C. V mateřství.⁶⁾

(40) Pojistný případ nastává u žen těhotných v době šestinedělí před slehnutím tím okamžikem, kdy zastaví námezdní práci.⁷⁾ (Nss z 23. II. 1931 č. 2608/29, Svěpomoc 1931, č. 107.)

(41) Nepravidelný porod, při němž byla obava před operací a který trval 62 hodin, nutno považovati za onemocnění. Počátek nemoci dlužno v takovém případě čítati ode dne přijetí do nemocnice a nikoliv ode dne porodu. (Vps z 14. III. 1931, Cpo 229/31, Svěpomoc 1931 č. 147.)⁸⁾

D. Rodinné pojištění.⁹⁾

(44) Osobu, vystoupivší ze zaměstnání, jež je potom převážně odkázána výživou na mzdu manželovu, nutno pokládati za rodinnou příslušnici ve smyslu § 96. (Vps z 11. V. 1931, Cpo 306/31, Svěpomoc 1931, č. 112.)

(45) Za rodinného příslušníka ve smyslu § 96 nelze považovati osobu, u níž nemoc vznikla v době, kdy měla nároky z povinného pojištění. (Vps z 24. X. 1931, Cpo 378/31, Svěpomoc 1932, č. 193.)

(46) Není příslušníkem rodinným ve smyslu § 96 syn, který byl přijat do nemocničního léčení v době, kdy matka jeho v řádném pojistném poměru nebyla. Nestane se jím ani později,

⁴⁾ (35) Zubní protěsa je dávkou, na kterou má pojištěnec jen, jestliže protěsa má býti pomocnou nebo prostředkem k odstranění nemoci, anebo když pojištěnec nemohl bez ní vykonávati svoje zaměstnání. (Ps Opava z 5. IX. 1931, Cro 12/31, Svěpomoc 1931, č. 172.)

(36) Jízdné k revisním prohlídkám není dávkou podle § 95. Cizozemskou specialitu, která může býti nahrazena jiným léčivem, nelze považovati za lék potřebný ve smyslu § 95. (Ps Brno z 13. II. 1931, Cro 109/30, Svěpomoc 1931, č. 157.)

⁹⁾ (39) Je-li řádně vyhlášeným nemocenským řádem stanoveno podle § 102, že pojištěnec po propuštění z nemocnice má tuto okolnost hned v pojišťovně hlásiti, a cíti-li se neschopným k práci, že musí se hlásiti u ošetřujícího neb vrchního lékaře, je pojišťovna v právu, když výplatu nemocenského za dobu, kdy pojištěnec po propuštění z nemocnice se nehlásí, až do doby, kdy se tak stane, pojištěnci odepré. (Ps Brno z 22. X. 1930, Cro 35/30, Svěpomoc 1931, č. 151.)

⁶⁾ Viz též v oddílu »E. Ošetření pojišť. ve veřejné nemocnici.«

⁷⁾ Zastavení námezdní práce musí se ovšem státi v době nejvýše 84 dnů před porodem.

⁸⁾ (42) Jestliže těhotenství způsobilo současně onemocnění pojištěnky, je pro posouzení nároků na dávky směřovatna doba, kdy vzniklo onemocnění, a nikoliv doba porodu. (Ps Hradec Králové z 17. IX. 1931, Cro 13/31, Svěpomoc 1931, č. 158.)

⁹⁾ (43) Nárok na dávky rodinného pojištění není závislý na trvání nemoci příslušníka rodiny, nýbrž na tom, zda pojištěnec má na ně nárok, t. j. pokud má nárok na pomoc v nemoci. Není tedy rozhodným, kdy vzniklo onemocnění rodinného příslušníka. (Ps Kutná Hora z 8. VI. 1931, Cro 9/31, Svěpomoc 1931, č. 148.)

když matka do služebního poměru vstoupí v době jeho nemocničního ošetřování, poněvadž s ní ani nežije v společné domácnosti, ani není odkázán výživou, jsa léčen i živěn v nemocnici na útraty zemského fondu. (Vps z 12. I. 1931, Cpo 2276/30, Věst. Ú. S. P. 1931, příl. C, čís. 31.)

(47) U osob, uvedených v § 96, odst. 1., lit. c), týká se šestiměsíční požadovaná doba jen pobytu ve společné domácnosti, nikoli též odkázanosti na výživu pojišťovnou. (Vps z 31. X. 1931, Cpo 350/31, Svěpomoc 1931, č. 169.)

(48) K pojmu rodinného příslušníka nevyžaduje se, aby děti, starší 17 let a žijící s pojištěncem ve společné domácnosti aspoň 6 měsíců, byly též po celých 6 měsících před pojistným případem na něj převážně odkázány výživou. K odkázanosti stačí i doba kratší. (Vps z 14. III. 1931, Cpo 200/31, Svěpomoc 1931, č. 150.)

(49) Jestliže alespoň jedno z dítek je převážně odkázáno svojí výživou na mzdu matky, která vydělává více nežli otec, není rozhodným, že podle § 141 o. z. je v první řadě povinností otce, aby se o výživu svých dětí staral, ale rozhodným je skutečný stav. (Vps z 23. IV. 1931, Cpo 122/30, Svěpomoc 1931, č. 117.)

E. Ošetření pojištěnců v nemocnici.

(50) Zákon v § 153 stanovil, že ustanovení, týkající se nemocnic, vztahuje se na léčebné ústavy vůbec, avšak nestanovil, že ustanovení týkající se veřejných nemocnic týká se nemocnic soukromých. (Vps z 14. III. 1931, Cpo 248/31, Svěpomoc 1931, č. 104.)

(51) Nemocenská pojišťovna je povinna platiti léčebné za 28 dní veřejné nemocnici, i když před tím byl na tutéž nemoc léčen pojištěnec v nemocnici soukromé. (Vps z 14. III. 1931, Cpo 248-31, Svěpomoc 1931, č. 105.)

(52) Jestliže jest pojištěnec léčen ve veřejných nemocnicích pro různé nemoci, které nastaly bezprostředně za sebou, takže šlo o nepřetržitě trvajících onemocnění ve smyslu zákona 201/24, jest nemocenská pojišťovna povinna uhraditi ošetřovné podle § 169 zákona pouze za 28 dnů. (Vps 30. IV. 1931, Cpo 278/31, Věst. Ú. S. P. 1931, příl. C. č. 33.)^{10) 11)}

(55) Vrchní pojišťovací soud co do otázky, jaká náhrada náleží veřejné nemocnici za ošetřování pojištěnky pro porod, vyslovil a odůvodnil v jiných obdobných případech právní názor odchylný od svého názoru, vysloveného v cit. rozhodnutí Cpo 2010/30-1, totiž názor, že i při ošetřování pro porod veřejná nemocnice má nárok na náhradu podle § 149, odst. 1., poj. zák. (srov. rozhodnutí Vrchního pojišťovacího soudu ze dne 3. července 1930, Cpo 884/30-1), a to hlavně proto, že odst. 3. § 149 mluví pouze o ošetřování ve veřejné porodnici, v pojišťovacím zákoně není speciálního ustanovení o ošetřování poskytnutém veřejnou nemocnicí pro porod, ošetřování pro porod způsobuje v nemocnici celkem stejný

¹⁰⁾ (58) Nemocenská pojišťovna není povinna platiti převoz z jedné nemocnice do druhé, vykonaný bez jejího vědomí a bez jejího příkazu. (Okresní soud v Opavě z 12. III. 1931, Cn IV 150/31, Svěpomoc 1931, č. 116.)

¹¹⁾ (64) Je-li pojištěnec odkázán nemocenskou pojišťovnou do léčení v soukromé nemocnici v dohodě s Ústřední sociální pojišťovnou podle § 148, přísluší mu po dobu léčení toliko polovina nemocenského. Druhá polovina přísluší Ústřední sociální pojišťovně v Praze. Pojištěnec nemá na druhou polovinu žádného zákonného nároku ani po uplynutí 28 dnů bez ohledu na to, zda má rodinné příslušníky, či nemá. (Ps v Praze z 17. IX. 1931, Cro 83/31, Svěpomoc 1932, č. 206.)

náklad jako ošetřování pro nemoc, a proto leží nablízku použití i v tomto případě ustanovení odst. 1. cit. paragrafu. (Vps z 12. X. 1931, Cpo 307/31, Svěpomoc 1931 č. 163.)

⁽⁵⁶⁾ V pojišťovacím zákoně není výslovně stanoveno, jaká náhrada přísluší veřejné nemocnici proti nemocenské pojišťovně za ošetřování pojištěnky pro porod normální. Vzhledem k tomu, že ustanovení § 149, odst. 3., týká se výslovně ošetřování pojištěnky ve veřejné nemocnici a že ve veřejných nemocnicích náklady za ošetřování upravovány jsou stejně při porodech normálních a abnormálních, dlužno usouditi, že veřejné nemocnici v případě ošetřování pro porod normální přísluší nárok na náhradu léčebného podle § 149, odst. 1., a nikoli podle odst. 3. tohoto paragrafu. Od opačného náhledu, původně zastávaného, vrchní pojišťovací soud ustoupil. (Vps ze 17. X. 1931, Cpo 707/31, Svěpomoc 1931, č. 173.)

F. Ošetření rodinných příslušníků v nemocnici.

⁽⁵⁷⁾ Nárok nemocnice ve smyslu § 150 jest odvislým od nároku pojištěnce a trvá tedy tento nárok, jen pokud trvá pojištění. (Vps z 28. V. 1931, Cpo 347/31, Svěpomoc 1931 č. 123.)

⁽⁵⁸⁾ Poukázka, vydaná okresní nemocenskou pojišťovnou rodinnému příslušníkovi k ošetření ve veřejné nemocnici, sama o sobě nezavazuje pojišťovnu k zaplacení léčebného za celou ošetrovací dobu. Dlužno ještě zjistiti, zda v době, kdy rodinný příslušník byl ošetřován v nemocnici, měl pojištěnec nárok (§ 97, odst. 3.) na dávky rodinného pojištění. (Vps ze 17. X. 1931 Cpo 732/31, Svěpomoc 1932, č. 195.)

⁽⁵⁹⁾ Nahradila-li pojišťovna část nákladů, spojených s nemocničním ošetřením příslušníka pojištěncovy rodiny, jest nemocnice oprávněna domáhati se náhrady zbytku nemocničních nákladů na tom, kdo jest ze zákona povinen pečovat o ošetřovanou osobu. (Ns z 2. X. 1931 R I 580/31 Váž. obč. 11.046, P. P. 284, Svěp. 1932, č. 186.)⁽²⁾

G. Ochranná lhůta a pokračování v nemoci.

⁽⁶¹⁾ Příležitostný výdělek nemůže býti pokládán za okolnost vylučující lhůtu ochrannou ve smyslu § 97, odst. 4., poj. zák. (Vps ze 17. XII. 1931, Cpo 745/31, Svěpomoc 1932, č. 204.)

⁽⁶²⁾ Použití právní fikce § 98 o pokračování onemocnění dřívějšího předpokládá, že v době onemocnění běží ještě ochranná lhůta. (Vps ze 17. X. 1931, Cpo 763/31, Svěpomoc 1932, č. 194.)

⁽⁶³⁾ Zákon nerozlišuje mezi případy, nastalo-li pokračování v nemoci po dobu trvání pojištění u téže pokladny, či u pokladen různých. Ze slov užitých v § 6 a) odst. 3. »pro výpočet podpůrného období« plyne po názoru nejvyššího správního soudu, že předpis ten byl vydán k ochraně nemocenských pokladen vůbec, aby při recidivách téže choroby přerušované krátkodobým zaměstnáním nepočalo zaměstnání znova běžeti celé podpůrné období (srovn. Boh. A 8895). Ochrana taková by však zřejmě selhala, kdyby se činil rozdíl mezi případy, kde pokračování téže nemoci nastalo během pojištění u jedné pojišťovny a případy, kde nastalo během pojištění u pojišťovny jiné. Neboť pak by se zcela nahodilou změnou příslušnosti

pokladny měnil a rozšiřoval nárok pojištěnců i povinnost pojišťovny. Pro rozlišování takové není v zákoně žádného podkladu. (Nss z 10. XII. 1931, č. 15.823/29, Boh. A 9542, P. P. 349, »Svěpomoc« 1932 č. 205.)⁽³⁾

H. Dobrovolné pojištění.⁽⁴⁾

IV. Nároky pojištěnců v pojištění invalidním a starobním.

A. Invalidita.

⁽⁶⁰⁾ Není invalidní podle § 109 zák., kdo jsa k dosavadní práci nezpůsobilý ze dvou třetin, jest jen z 50% nezpůsobilý k přiměřeným pracím jiným. Zda skutečně takové zaměstnání pojištěnec najde, nerozhoduje o nároku na invalidní důchod. (Vps z 22. VI. 1931, Cpo 310/31, Věst. ÚSP. příl. C/I 1931, č. 37, P. P. 273.)

⁽⁶⁷⁾ Pojištěnec, jenž dosud pracuje a vydělává více než třetinu mzdy zdravého zaměstnance, není invalidním ve smyslu § 109 zák.; nerozhoduje, že je zaměstnán pouze z milosti. (Vps z 22. VI. 1931, Cpo 211/31, Věst. Ú. S. P. příl. C/I 1931, č. 36, P. P. 271.)

⁽⁶⁸⁾ Mylný je názor, že při stanovení invalidity dlužno přihlížeti k speciální práci pojištěncem naposled konané. (Vps z 12. XI. 1931, Cpo 300/31, P. P. 298, »Svěpomoc« 1932, č. 188.)

⁽⁶⁹⁾ Při posuzování invalidity nerozhoduje jen nezpůsobilost k dosavadnímu zaměstnání. Nejde o tuto nezpůsobilost, ale o nemožnost vydělati si ani třetinu toho, co tělesně a duševně zdravý zaměstnanec téhož druhu s podobným výcvikem v témže obvodě vydělává, jde tu o práci přiměřenou silám, schopnostem, výcviku a dosavadnímu povolání zaměstnancovu.

Pomocná tovární dělnice, tedy dělnice neodobná, a proto způsobilá i k lehkým nahodilým pracím jiného jakéhokoliv druhu, k nimž také není třeba žádného zvláštního výcviku, není invalidní podle § 109, když její všeobecná výdělečná schopnost je snížena pouze o 50%, i když k dosavadnímu svému povolání není způsobilou. (Vps ze 16. II. 1931, Cpo 2266/30, Věst. Ú. S. P. příl. C/I č. 28.)

⁽⁷⁰⁾ Při trvalé neschopnosti k dosavadnímu kvalifikovanému povolání není pro zamítnutí nároku na důchod invalidní samo o sobě rozhodným, že všeobecná pracovní způsobilost žalobcova snížena jest pouze o 40—50%. Uznává-li se odpovědnost dosavadního povolání, nutno též přihlížeti ke zvýšené hodnotě a cenosti tohoto povolání a ku příjmu z tohoto odpovědného povolání a posuzovati příjem tento s příjmem, kterého docíliti jest žalobce způsobilým, ztrativ schopnost k dosavadnímu svému odpovědnému povolání. Je třeba zjistiti, k jaké práci je nyní způsobilým a kolik by si mohl vzhledem ke svým vědám touto prací vydělat. (Vps ze 16. II. 1931, Cpo 35/31, P. P. 219, Věst. Ú. S. P. příl. C/I 1931, č. 29.)

⁽⁷¹⁾ U nekvalifikovaného pojištěnce, i když snížení výdělečné schopnosti jest značné, ne

¹³⁾ Poněvadž znění starého předpisu není totožným s dnešním § 98, lze tohoto judikátu užívati dnes jen s určitou rezervou.

¹⁴⁾ ⁽⁶⁴⁾ V zákoně není opory pro stanovisko, že je pojištění dobrovolného pojištění platiti předem. Nezaplatí-li pojištěnec, který se přihlásil k dobrovolnému pojištění, pojištění, ač uplynuly 4 týdny jeho platební povinnosti, zaniká jeho dobrovolné pokračování v pojištění i bez odhlášky, ale teprve ex nunc, t. j. po uplynutí 4 týdnů. (Ps v Brně z 17. IV. 1931, Cro 17/31, Svěpomoc 1931, č. 154.)

⁽⁶⁵⁾ Ochranná lhůta § 95/II, č. 2 a § 97, odst. 4. poj. zák., platí také pro dobrovolné pokračování v povinném pojištění. (Ps Opava z 3. IX. 1931, Cro 10/31, Svěpomoc 1931, č. 167.)

¹²⁾ ⁽⁶⁰⁾ Při ošetřování rodinné příslušnice v porodnici, které bylo nevyhnutelně nutným pro abnormální porod, má veřejná porodnice tytéž nároky podle § 150 jako jiné veřejné ústavy. (Vps z 23. XII. 1930, Cpo 1499/30, Svěpomoc 1932, č. 241.)

však větší než 66²/₃%, není třeba se zabývatí otázkou, kterou určitou práci by mohl konati; jest dále právně bezvýznamno, nemůže-li pojištěnec z jiných důvodů, na př. pro hospodářskou krizi, nezaměstnanost a pod. vydělati ani třetinu toho, co zdravý zaměstnanec. (Vps z 12. XI. 1931, Cpo 991/31, P. P. 300, Věst. Ú. S. P. příl. C/I. 1931, č. 49.)

B. Počátek invalidity.

(72) Pro rozhodnutí pojišťovacího soudu o invaliditě jest rozhodna doba, kdy jest vyneseno rozhodnutí, (Vps ze 16. II. 1931, Cpo 1579/30, Věst. Ú. S. P. 1931, příl. C/I., č. 30, P. P. 218.)

(73) Stane-li se pojištěnec invalidním následkem úrazu, nepočíná invalidita teprve uplynutím roku, jímž zaniká nárok na nemocenské, nýbrž ke dni utrpěného úrazu. (Vps z 22. VI. 1931, Cpo 192/31, Věst. Ú. S. P. 1931, příl. C/I., č. 35.)

C. Důchody odvozené.

(74) Přiměřenou silám jest práce, kterou může vdova po pojištěnci, postižená nemocí nebo jinou vadou, konati bez ohrožení svého zdraví. (Vps z 22. VI. 1931, Cpo 361/31, Věst. Ú. S. P., příl. C/I. 1932, č. 55.)¹⁵⁾

D. Výbavné a odbytné.

(76) Výbavné pojištěnkám, které se prodvaly před 1. lednem 1929, nepřísluší, i když odbyly (započtením nároků z pensijního pojištění) českou dobu 150 příspěvkových týdnů. (Vps ze 16. II. 1931, Cpo 185/31, Věst. Ú. S. P., příl. C/I. 1931, č. 33.)¹⁶⁾

(78) Pečují-li rodiče o příslušníky rodiny něčeho nevydělávající, jest při posuzování převážné odkázanosti rodičů podle § 121, odst. 4. zák. v úvalu vzíti pouze to, co rodičům zbývá z výdělku jejich po výdajích na výživu příslušníků. (Vps z 22. VI. 1931, Cpo 379/31, Věst. Ú. S. P., příl. C/I. 1931, č. 43.)

E. Zvýšení a krácení důchodů.

(79) Základ pro vyměření vychovávacího příplatku podle § 113 zákona tvoří invalidní důchod podle § 111 zák. bez státního příspěvku. (Vps z 22. VI. 1931, Cpo 226/31, Věst. Ú. S. P. příl. C/I., č. 42.)

(80) Na zvýšení důchodu podle § 120 a) není žalovatelného nároku. (Vps z 12. XI. 1931, Cpo 419/31, Věst. Ú. S. P. příl. C/I. 1932, č. 51, P. P. 295.)

(81) Důchod poskytovaný od revírní bratrské pokladny z důvodu utrpěného úrazu jest ve smyslu § 126 poj. zák. obdobný invalidnímu důchodu podle poj. zák., ať je důvod vzniku invalidity jakýkoli; proto nastává krácení důchodu podle § 126 zák.; vychovávací příplatek podle § 113 zák. však v tomto případě přísluší. (Vps z 22. VI. 1931, Cpo 23/31, Věst. Ú. S. P. příl. C/I. 1931, č. 41, P. P. 285.)

¹⁵⁾ (75) Nevlastní dítě bylo ve smyslu § 118, odst. 3. poj. zákona, převážně odkázáno výživou na nevlastního otce, hradil-li tento náklad společné domácnosti převážně. (Vps z 24. X. 1930, Cpo 1612/30, Svěpomoc 1931, č. 121.)

¹⁶⁾ (77) Děti, starší 17 let, mají podle § 121, zák. č. 221/24, ve znění zák. č. 184/28, nárok na odbytné po rodičích, byly-li svou výživou na ně převážně odkázány. (Vps z 18. IX. 1930, Cpo 566/30, Svěpomoc 1931, č. 122.)

V. Řízení.

A. Všeobecné.

(82) Nárok po stránce materiálně-právní třeba posouditi podle normy platné v době, kdy nastal pojistný případ (onemocnění pojištěncovo). (Nss z 19. XII. 1931 č. 18.799/31, Boh. A 9569, Svěpomoc 1932, č. 208.)

(83) Advokátní tarif neplatí v řízení v oboru sociálního pojištění. (Vps z 10. X. 1931, Rvp 54/31, Věst. Ú. S. P., příl. C/I. 1932, č. 44.)

(84) Druhého znalce možno navrhnouti u první stolice nikoliv však až v odvolání. (Vps z 12. XI. 1931, Cpo 280/31, Věst. Ú. S. P., příl. C/I. 1932, č. 47, PP 302.)

(85) Pojišťovacímu soudu jest se přidržeti znaleckého posudku, když nemá důvodu o jeho správnosti pochybovati. (Vps z 12. XI. 1931 Cpo 917/31, Věst. Ú. S. P., příl. C/I. 1932, č. 56.)

B. V pojištění nemocenském.

(86) Otázka, zda nemoc trvala v určitém mezidobí, jest otázkou odborné skutkovou, na kterou lze dáti bezpečnou odpověď jen na základě odborného lékařského posudku po řízení, provedeném náležitě za účasti stran. Nebyl-li o takové otázce proveden důkaz znalecký, je v tom nutno spařiovati podstatnou vadu řízení. (Nss z 26. VI. 1931, č. 10.060/31, Svěpomoc 1931, č. 142.)

(87) Ve věcech, jež náležejí v I. instanci k soudům rozhodcím, není dalšího opravného prostředku proti rozsudku pojišťovacího soudu, jímž zamítnuta žaloba na obnovu. (Vps z 5. II. 1931, Cpo 1944/30, Věst. Ú. S. P. 1931, příl. C, čís. 32.)

C. V pojištění invalidním.

(88) V odvolání k vrch. pojišťovacímu soudu nemůže býti namítána neúplnost výsledku svědků, jestliže pojišťovna byla před pojišťovacím soudem zastupována osobou práva znalou, jest mohla žádati, aby svědkům byly položeny otázky pro rozhodnutí sporu důležité. (Vps z 10. X. 1931, Cpo 239/31, Svěpomoc 1931, č. 164.)

(89) Je nepřipustnou novotou uváděti v odvolání jiné vady a nemoci, rozhodné pro invaliditu, než které byly shledány znalcem, při vyšetření u pojišťovacího soudu, jestliže žalobce už tehdy na ně neupozornil a jestliže znalec výslovně konstatoval, že jiných vad tu není. (Vps z 16. II. 1931, Cpo 2270/30, PP 220, Věst. Ú. S. P. příl. C/I. 1931, č. 31.)

(90) Je vadou řízení, jestliže rozsudek poj. soudu založen jest jen na dobrozdáních lékařů strany žalované, aniž žalobce byl slyšen o tom, zda dobrozdání to pokládá za pravé a správné. (Vps z 16. II. 1931, Cpo 1605/30, Věst. Ú. S. P. příl. C/I. 1931, č. 32.)

(91) Stačí-li pojišť. soudu k zjištění stupně výdělečné neschopnosti výpověď lékařského znalce, není povinen, ba ani oprávněn vyslechnouti žalobce k účelu průvodnímu jako stranu. (Vps z 22. VI. 1931, Cpo 225/31, Věst. Ú. S. P. příl. C/I. 1931, č. 38, PP 272.)

(92) Pojišťovací soud může provésti důkaz o invaliditě pouze znalcem povšechného lékařství, i když jde o speciální chorobu (oční), zvláště když žalující pojištěnec ani nenavrhl slyšení odborného lékaře. (Vps z 22. VI. 1931, Cpo 388/31, Věst. Ú. S. P., příl. C/I. 1931, č. 39.)

(93) Řízení jest vadné, když pojišť. soud nenařídív důkaz znalci na základě jednoho lékařského dobrozdání předloženého žalovanou pojišťovnou uznal žalobce invalidním, nepřihlížeje

k druhému lékařskému dobrozdání touž pojišťovnou předloženému, podle něhož žalobce invalidním není. (Vps z 22. VI. 1931, Cpo 428/31, Věst. Ú. S. P., příl. C/I 1931, č. 40.)

(⁹⁴) Posudek znalce je neúplný, nepřihlédně-li k vadě nebo k chorobě, na niž žaloba si stěžuje a která by mohla mít podstatný vliv na uznání invalidity. Založil-li pojišťovací soud svoje rozhodnutí na tomto neúplném znaleckém posudku, trpí řízení podstatnou vadou. (Vps z 12. XI. 1931, Cpo 683/31, PP. 299, Věst. Ú. S. P., příl. C/I 1932, č. 48.)

(⁹⁵) Neuznal-li lékařský znalec pojištěnku invalidní, hledě při podání posudku k tomu, že je dělnicí, nebylo třeba zjišťovati dále výdělkové a pracovní poměry žalobkyně jako dělnice tkalcovské. (Vps z 12. XI. 1931, Cpo 751/31, PP. 301, Věst. Ú. S. P., příl. C/I 1932, č. 50.)

(⁹⁶) Zabýval-li se soudní znalec uplatňovanou podstatnou chorobou, stanoviv její vliv na schopnost pracovní, není příčiny posudek ten pokládati za nesprávný, neúplný nebo nedo-

statečný. (Vps z 12. XI. 1931, Cpo 487/31, Věst. Ú. S. P., příl. C/I 1931, č. 46.)

(⁹⁷) Je-li odpor ve znaleckém posudku, jest podaný posudek nedostatečným a řízení je vadným. Pro přibrání dalšího znalce, odborného lékaře, jsou tu podmínky ve smyslu § 362 c. ř. z. (Vps z 12. XI. 1931, Cpo 975/31, Věst. Ú. S. P. příl. C/I 1932, č. 53.)

(⁹⁸) Posudek není vadný, když znalec neudal ztrátu výdělečné způsobilosti v procentech, vysloviv pouze, že žalobce je schopen vydělati více než třetinu toho, co úplně zdravý dělník jeho schopnosti a vzdělání. (Vps z 12. XI. 1931, Cpo 976/31, PP. 297, Věst. Ú. S. P. příl. C/I 1932, čís. 54.)

(⁹⁹) Posudek znalce je neúplný, uznal-li znalec žalobkyni vetchozrakou, ale nezabýval-li se jejím v žalobě uvedeným tvrzením, že nevidí a pro slzení nemůže při práci používatí skel. Založil-li pojišťovací soud svoje rozhodnutí na tomto neúplném posudku znaleckém, je řízení vadným. (Vps z 12. XI. 1931, Cpo 1024/31, Věst. Ú. S. P. příl. C/I 1932, č. 45.)

Z rozhodnutí ve věcech pracovních.

572.

I. Důvody propuštění nejsou v § 82 živn. řádu uvedeny výčetmo, nýbrž pouze příkladmo.

II. Důvodem propuštění podle § 82 živn. řádu jest každý důvod, který se vahou a důležitostí některému z důvodů tam výslovně vyjmenovaných vyrovná anebo ještě ho předčí.

III. Člen závodního výboru může být propuštěn bez výpovědi a souhlasu rozhodčí komise (§ 22, odst. 2., zák. č. 330/1921), konal-li přes jemu známý zákaz správy závodu a bez úředního svolení na dvoře závodu schůzi, Rozh. nejv. soudu z 15. IV. 1932, Rv I 311/32, Juristenzeitung 1454.*)

Žalující byl členem závodního výboru v podniku žalované firmy. Jako takový mohl být bez výpovědi a souhlasu rozhodčí komise propuštěn jen z důvodů, které zaměstnavatele opravňují k okamžitému propuštění živnostenského pomocníka podle § 82 živn. ř. (§ 22, odst. 2., zákona z 12. srpna 1921, č. 330 Sb. z. a n.). Jak již v rozhodnutí č. 8216 Váž. obč.*) bylo zevrubně vyloženo, nejsou důvody k propuštění v § 82 živn. ř. uvedeny výčetmo, nýbrž jen příkladmo. Důvodem k propuštění podle § 82 živn. řádu jest každý důvod, který svou důležitostí rovná se některému z výslovně uvedených důvodů nebo tyto ještě předčí.

V § 82, lit. d), živn. řádu jest uveden jako důvod k propuštění, provinil-li se pomocný dělník trestným jednáním, pro které není hodlen důvěry majitele živnosti. Zákon mluví zde pouze o jednom (ať je to soudní nebo pouze policejní) trestném jednání, nežádá však, aby byl pomocný dělník za toto opravdu potrestán, a protože při tom klade zvláštní váhu na to, že pomocný dělník stane se svým jednáním nehodným důvěry zaměstnavatele, jest z toho vyvoditi, že se trestnému činu podle § 82, lit. d), živn. řádu rovná také takové provinění, které, byť i jen objektivně trestné, má za následek, že zaměstnavatel ztratí k pachateli důvěru. Ohledně žalujícího

bylo se strany nižších soudů konstatováno, že mu zákaz žalované firmy, že se ve dvoře závodu a okolí dílny nesmějí žádně schůze a shromáždění odbývati, byl znám, že však přes to 21. září 1929 dopoledne zavolal k sobě na dvůr dělnictvo žalované firmy, měl zde řeč a žádal o hlaování, kdo jest proti vyhláše vydané správou závodu ohledně vyšetřování nemocných a pro vypracování příslušné resoluce. Bylo také zjištěno, že schůze na dvoře závodu byla konána bez předchozího svolení úřadů. V tomto zjištěném způsobu jednání žalobce jest objektivní skutková podstata přestupku podle §§ 3 a 19 zákona ze dne 15. listopadu 1867, č. 135 R. G. Bl. V rozsudku bylo správně uvedeno, že žalující svým způsobem jednání hrubě porušil disciplínu závodu, zneužil svého postavení jako člen závodního výboru, a tím způsobem zbavil se důvěry svého zaměstnavatele. Jedná-li se tedy o objektivní trestní čin, který současně zbavuje žalujícího důvěry žalované firmy, pak byl žalovaný oprávněn žalobce podle § 82 živn. řádu bez souhlasu rozhodčí komise okamžitě propustiti.

573.

Lhůta § 1162 d) obč. zák. je lhůtou propadnou a je k ní hleděti z úřadu. Rozh. nejv. soudu z 3. XII. 1931, Rv I 1468/50. Richterzeitung str. 85/XIV.

Žalobkyně, která mnoho let byla zaměstnána na dvoře žalovaného jako dělnice, požádaje od žalovaného na jedné straně náhradu ušlého zisku, na straně druhé odškodné podle náhr. zák. čís. 529/20, resp. čís. 220/22 a nař. čís. 305/22. Žalobkyně tvrdí, že byla žalovaným bezdůvodně propuštěna z práce. Jedná se tedy o nároky z bezdůvodného a předčasného zrušení námezdního poměru (§ 1162, tit b) všeob. obč. zák.), resp. musí být především zkoumáno úřední cestou, zda žaloba byla včas podána, t. j. v 6měsíční propadné lhůtě § 1162, lit. d) obč. zák. pro uplatňování nároků z předčasného zrušení pracovního poměru. K propuštění žalobkyně došlo 7. července 1925, žaloba byla však podána teprve 2. července 1928. Žalobkyně tedy neuplatnila zažalované nároky včas a ná-

*) Tatáž právní věta byla již vyslovena v rozh. nejv. soudu z 11. srpna 1928, Rv I 311/28 (Váž. obč. 8216 v »Pracovním právu«, roč. VII., str. 74). Srv. však na-proti tomu Budw. A 5351/1890 a Hlaváček »Novelisa-ce § 82 živnostenského řádu« v »Sociální revui« (roč. XII., str. 584, n.).